

Sau 30/4/1975 ở Việt Nam người ta thường nói với nhau "Thà chết ở biên cương còn hơn sống chung với cộng sản".

Năm 1982, tôi nhớ rất rõ đã đưa hai đứa con vượt biên qua M. Thời gian này ở Việt Nam nổi dậy phong trào "vượt biên", ai cũng lao xao muốn qua M. Có một câu nói mà người đi đầu thu c lòng, ngay cả đứa con nít cũng nghe "Nếu cây chết đền đất ng biết đi nó cũng đi vượt biên".

Qua tôi M mà tôi thấy rõ đi đầu này đa số là đàn ông xé bỏ gia đình bỏ vợ ở lại nhà mà mình dẫn con đi vượt biên. Số dĩ có tình trạng này là vì họ sợ con trai ở nhà phải đi Nghĩa Vụ Quân Sự nên phải lo cho con đi trốn. Nhớ là do hoàn cảnh gia đình tiền bạc ít ỏi không đủ tiền đóng cho chèo tàu đưa cả nhà đi. Còn có nguyên nhân nữa là đàn bà con gái đi vượt biên rất bất tiện, vì sợ cộng sản biên Thái Lan bắt được nó hãm hiếp, hoặc bắt vào làm vợ, hoặc bán cho các đường mại dâm. Có người thì còn thấy lo xa, dù vợ ở nhà cho có mặt, nếu chuyển vượt biên không thành, chỉ ng con vợ nhà còn có nhà ở, công an không biết mà tịch biên nhà cả.

Từ khoảng 1980-1990 M và Việt cộng có nhu cầu vãn đ tranh chấp. Nhớ trong vãn đ chánh tr, Quốc hội M tranh cãi bãi bỏ luật phong to Việt Nam, M tìm xác quân nhân M chết ở Việt Nam (MIA), nhân dân M ý nguyện muốn được minh bạch danh sách tù nhân M ở Việt Nam (POW) và nhu cầu khác rất phức tạp nên việc bỏ lãnh thân nhân trong chương trình ODP (Orderly Departure Program) không được giới quy t yên xuôi, nay thì nay mai thì khác, nhớ thời điểm lúc trước, lúc mà rởng lúc bắt tùy tình hình qua lại cả hai nước. Do đó, người ở M thì buồn rầu, thường trông đường trông ng, muốn gia đình được đoàn tụ để mình sống chung lo làm ăn. Nhớ cũng có nhu cầu chuyển x ra không được như chúng M lý và khác, vì ở Việt Nam sang ngang vì vợ chồng xa nhau lâu rồi mới liên lạc, hơn nữa tránh không khi thói thường xa mặt cách lòng. Cũng có nhu cầu gia đình do được tốt, họ chờ đợi nhau từng năm này tới năm khác, chờ trông chờ vào thời qua lại để giải tình huống vợ mà thôi, họ nuôi hy vọng sẽ có một ngày gia đình đoàn tụ, dù ngày đó rất xa, tuy tác sự chúng chết vợ chồng gặp lại nhau trong cảnh già nua.

Sau năm 1990 nhớ gia đình làm được báo lãnh được cấp xét cho qua M càng ngày càng đông. Các di nhân ưu tiên qua M là đoàn tụ vợ chồng, HO, con lai M. Nên ghi thêm vào đây mặt trạng huống thời điểm được ng bào mình nhớ lại hoặc ghi nhận mặt bởi cảnh lịch sử cả đường bào mình ở hội ngoại là trước đây, trước 1990, người Việt mình "đường th nh âm suy", đàn ông nhu cầu nhớ đàn bà con gái rất hiếm, có thể ví như như vàng, kim cương. Nhớ sau 1990 chương trình ODP giới quy t minh, thân nhân ở Việt Nam qua M đông, càng ngày đàn bà con gái nói chung là phái nữ qua nhu cầu, nhớ vậy mà đàn ông lúc này có giá chút đ nh trong th ng

kê th t giá tr xã h i: th nh t đàn bà, nhì con tr , ba con chó, b n m i t i... đàn ông, con trai!

T 1990 tr v sau, s giao th ng gi a hai n c Vi t M đ c m r ng nh gi i t a xi t ch t kinh t , t o đi u ki n giao th ng th ng m i, khuy n khích sinh viên Vi t du h c M , Vi t công d dãi cho Vi t ki u v n c thăm nhà... và 5 năm tr i đây M i có ch ng trình du l ch m r ng cho Vi t Nam nên ng i mình có đ p qua M r t đông.

Qua t i M , bi t rõ đ i s ng M , nhi u ng i Vi t Nam thay đ i nh ng ý nghĩ và có ng i b h n các c c m , không mu n qua s ng M . M không ph i là thiên đàng thì đ ng t ng t ng cho r ng ng i công dân Hoa-K đ u là các vì tiên ông, tiên bà. M làm ch t b m i có ă. Đ ng th y r ng anh ch kia có nhà cao c a r ng, có xe h i tân ti n mà ca ng i h là nhà tri u phú vì bi t đầu đó là tài s n m n đ u heo n u cháo, nhà băng có th t ch thuê tài s n c a h không bi t ngày nào. Tr c kia khi ng i Vi t ch a qua M nhi u, ch a rõ đ i s ng b n M , ch nghe và th y tr c m t các Vi t ki u v Vi t nam đem đ ng đô la v đ i ra ti n Vi t xài r ng rãi thì t ng r ng M đi làm ki m ti n d dàng. Vi t Nam có tin đ n ti n đô r i ngoài đ ng tha h mà l m.

Các ông các bà, đó là ông bà n i ngo i, cha m chú bác qua M ch m ph i th c t th y con cái cháu chít mình đi làm vi c c c nh đi cày. Vi t Nam bác nông dân ban ngày ra ru ng cày b a dù c c nh c nh ng đêm đ c v nhà ng . Còn M cha m có khi không th y m t con ngay c trong b a ă vì chúng đi "cày ngày" l n "cày đêm", nghĩa là đi làm hai jobs đ có ti n tr các bills nh bill nhà, bill xe, bill đi n tho i, bill b o hi m, bill c a các Master card.

Nh t là M sau v kh ng b 11/9/2001 x y ra New York làm cho kinh t M tu t đ c, n n th t nghi p leo thang. Nhi u gia đình con cái trong nhà 7 ng i th t nghi p h t 7. Có ng i không tr ti n vay m n ngân hàng b nhà băng kéo nhà, kéo xe. R t nhi u tr ng h p các anh các ch có ti n 401K, IRA nay b th t nghi p rút ti n h u ra "đ t" trong các sòng b c Las Vegas, Reno, ho c các sòng bài đ a ph ng. Tai n n kh ng b 11/9 kéo thêm nh ng lũng đo n khác. Anh ch k s thì ch t theo k s , h mua stock "ch t" vì stock. C nh nghèo x y ra nhi u vi c bu n phi n t gia đình ra ngoài xã h i. V ch ng b nhau. Con cái b nhà đi hoang. Đ i v i các ng i già đã khó khăn càng khó khăn thêm. Thi qu c t ch M khó đ u. S xã h i ki m soát g t gạo, b t b hay tìm ki m l i l m đ ph t đ n ti n các ông bà già SSI.

Ti n thu c medical có th b h n ch ch không đ c tr đ y đ nh tr c. Công vi c làm nay có mai không, ho c các s làm vi c cho xu ng gi nhân công; trong khi đó v t giá bên ngoài

leo thang. Xã hội M x y ra nhiều u h n tr c v v c p c a gi t ng i. Ng i Vi t mình thì than van giá th c ph m nhích lên cao. Đi u mà m i ng i dân s ng M ph i lo n m n p là b n kh ng b v n ti p di n các hành đ ng phá ho i an sinh đ kh ng b tình th n đ i s ng dân Hoa k nh b ch t n trong th t , ch t hóa h c gây b nh than. Do hoàn c nh b t n n y, nhà n c M ki m soát g t gạo v an ninh phi tr ng, các c quan quan công quy n, b t bu c c dân ph i khai báo đ a ch m i cho s Di Trú (INS) làm cho s t do đi l i c a dân chúng g p mu n đi u khó khăn.

Tu n tr c tôi đi h t tóc, th t ra tôi đ tóc dài h n 3 tháng m i đi h t, hà ti n chút nào hay chút n y. Th y ông ch ti m bu n bu n tôi h i th i th làm ăn c a anh ta:

-Lúc n y làm ăn ra sao h anh Ba? Làm ngh h t tóc ch c ch n không s th t nghi p.

Ông ch c i mà cái mi ng méo x ch trông nh là khóc:

-Xu ng d c thê th m anh i! Anh coi t sáng t i gi là 3 gi m y chi u r i mà chúng tôi 3 ng i th ch c t có hai cái đ u tóc thì l y gì ăn?

Thì ra thiên h cũng nh tôi h i đ u ti t ki m "tích ti u thành đ a". Th c t tóc dài đầu có sao, không có ti n đóng ti n nhà, ti n đi n, ti n xe m i đáng lo ng i.

H t tóc xong tôi đi m t vòng v a hè đ ng ph khám phá ra các ti m cùng m thê th m. Ti m ph r ng đ h n 30 bàn mà ch có m t anh ng i ăn ph và trên bàn có m i ly đá l nh. Gian nhà đánh banh bi-ja không có khách ch i banh ch th y ông ch m t mày nhăn nhó, ch p tay sau đít đi ra đi vào. ch Vi t Nam bán th c ph m ch th y khách hàng xách túi ny-lông đ ng đ n s vài th c ăn ch không đ y xe ch vun đ y nhu y u ph m nh tr c đây.

Đi t qua quán cà phê g p m t ng i b n làm ngh c t c m n đón tôi vào u ng ly cà phê, vì anh em hai ba năm nay m i g p l i. Anh tâm s lúc n y ch nhà b th t nghi p, h nhà t c t c v n n l y. Business c a anh b c t gi m 85%. Ngoài ra anh còn th l chuy n gia đình:

- Má tôi đã v i Việt Nam luôn r i. Bà than M bu n quá t i ngày ch bi t đi ra đi vô một mình. Coi h t phim b r i không bi t làm gì n a. B nói n u không đ a b v Việt Nam thì b điên!

- Anh ch đ nh s p x p th nào cho bác gái?

- Còn s p x p th nào h n n a. Má tui tu i ch a 62 không có medical không đ c h ng ti n già, tr i i, má tui còn b thêm cái b nh ti u đ ng n a. M mà không có health insuarance, không medical có b gì vô nhà th ng thì có n c t v n. Ai mà không th ng cha th ng m mu n ông bà trong lúc tu i già g n mình, g n con g n cháu đ giúp đ t cái ăn cái ng nh ng tính t i tính lui v ch ng tôi bàn b c l y n c chót là đ cho má tui rút lui v b n. Cho bà v Việt Nam có m y đ a em tôi săn sóc. M i tháng tôi ráng mót g i v cho bà 50, 100 đô th còn t t h n đây. M cái gì cũng đ t đ . Ti n thì làm không ra.

-Còn hai đ a con trai c a anh công vi c làm ra sao? Có giúp đ gì anh ch ?

L n n y thì b n tôi khóc th t r i:

-Không ph i 2 mà là 3. Hai đ a qua v i tôi và m t đ a gái qua sau tôi b ùo lãnh chung h s v i má nó. C 3 không có vi c làm c 3. Th ng l n th t nghi p h n m t năm lãnh ti n th t nghi p h t r i. Hai đ a nó v Việt Nam r i anh i!

Nghe hoàn c nh c a b n tôi r t xót nh ng không th nào không tò mò:

-T i sao b th t nghi p mà t i nó l i v Việt Nam? Sao không ở đây tìm vi c?

B n tôi tr n m t nhìn tôi có v l lũng:

Đoạn Hai Chiếu Việt Nam Và Mẹ

Tác Giả: Trán Đông Thành

Thứ Tư, 01 Tháng 7 Năm 2009 02:22

- Hồi câu hỏi chàng tôi ở Mẹ lâu nháng anh không biết gì về nác Mẹ hết.

- Anh nói biết về Mẹ mà biết về về ná gì?

Bên tôi nói về về mẹ tá a đám:

- Mẹ tìm việc thì bao giờ mẹ có? Anh biết con của anh hai Tráng là kỹ sư Hardware làm việc ở Mẹ 5, 7 năm nay bắt đầu nghỉ pá năm nay bây giờ còn nám nhà chờ thôi thì nói gì hai đứa con tôi chờ là technician. Đi về Việt Nam lúc này là tháng sách. Ở Việt Nam giá sinh hoạt rẻ, nó về đó chờ ăn chờ ở khi lo tán kém, không tiền ra ngoài gọi cáu gọi cáu cũng xong, đôi ra ruộng bắt cua bắt còng hái rau trăm ở sông, ở bên cũng qua báa. Mẹ hỏi anh chờ ra ngoài sân ngoài đường không? Đôi không tiền lấy gì ăn? Về Việt Nam thì nó xài tiền hà tiền mẹ tá a còn lãnh tiền tháng nghỉ pá Mẹ gọi ngá nuôi đứa kia. Nói huách toát ra cho đỡ tháy hai đứa nó ở đây tiền nhà cửa, xe cộ, ăn uống có hẳn chờ ở má cũng phải từ 1000 từ 1 mát ngàn rá ở đô trong khi về Việt Nam hai đứa chờ ở ná 200 đô thì ở má má rái. Trác khi đi tui còn biết chúng đóng hộ tán báo hiám xe cho đỡ tán hao. Bên đây tui chờ tát bát đáng dây đi ná thôi hai line cho rẻ. Nhà trác ở 3 phòng bây giờ tui chờ ở mán mát phòng ở garage gói ghém cho đỡ trá tiền nhà. Ở bên này tui nháng náu kinh tế Mẹ phải chờ tui sống ở tái nó về apply job.

Bây giờ tôi hiểu ra đáng bào mình ở Mẹ chờ con đáng về Việt Nam trong lúc này là để tránh ở ná khó khăn nán kinh tế Mẹ eo sáe quát. Dù sao mình về Việt nam đi sống cũng đỡ thá hơn, xáng nghèo tiền nghỉ ngơi má thiáu, đi ở sống về tát chờ tá thiáu thán nháng đi tá má a đi tá gió, tác là lánh nán kinh tế ở đó an toàn hơn.

Sau khi chào bên ra về tôi nhá ở ở bên bè mong đi kinh tế Mẹ phải chờ mà tháng cám cho bên và buồn tái sống phải chờ tái cho tôi, gia đình tôi. Tôi và 3 đứa con đang làm việc cho hãng IBM. Tin mẹ nhát, hỏi tráa náy radio báo đáng "Hãng IBM sắp cho ra thái 5000 công nhân".

Nghèo ngá ở ta tháng "bá" tiền mua giấy sống để nuôi hy vọng. Tôi, bên tôi, đáng bào Việt Nam và tát cá US citizen đều hy vọng 'kinh tế sẽ phải chờ ở', chờ "sá" bao giờ mẹ đi đáng Bush táy xóa đi thành câu xác đánh "kinh tế Mẹ phải chờ ở"?